

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Clypevs Theologiæ Thomisticæ

Continens Tractatus de attributis, de visione Beatifica, de scientia Dei, ac
de ejus voluntate, & Providentia

Gonet, Jean-Baptiste

Parisiis, 1669

§. IV. Præcipuæ objectiones solvuntur,

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77232](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77232)

art. 4. ad 5. qui cognosceret per naturam generis A
 infinitas species contentas sub tali genere, finitâ
 cognitione cognosceret; quia licet species essent
 multitudine infinita, continentur tamen sub
 natura finita: Sed omnes creaturæ possibiles, etsi
 sint multitudine infinita, continentur tamen sub
 ratione entitatis & quidditatis finita: Ergo pos-
 sunt cognosci per cognitionem finitam.

72. Dices: Individua convenire univocè in natura
 speciei, & species in natura generis, quæ est unius
 quidditatis finita; & ideo possunt per unam cog-
 nitionem finitam attingi: omnia autem possi-
 bilia non conveniunt univocè in aliqua una na-
 tura, ens enim creatum, quod tantum est illis
 superius, non habet unitatem univocam; unde
 non est una quidditas, sed omnium quidditatum
 aggregatio seu collectio, subindeque nequit
 unam cognitionem finitam terminare.

Sed contra: Licet ens creatum in essendo so-
 lum gaudeat unitate analogâ, in ratione tamen
 objecti, sufficientem habet unitatem, ut unam
 possit cognitionem terminare: Ergo solutio est
 nulla. Antecedens probatur: Non obstante uni-
 tate tantum analogâ quam habet in ratione en-
 tis, habet in ratione cognoscibilis unitatem suf-
 ficientem ut unam potentiam intellectivam, &
 unum Metaphysicæ habitum terminet: Ergo pa-
 riter sufficientem unitatem habet in ratione ob-
 jecti cognoscibilis, ad terminandam & specifi-
 candam unicam cognitionem.

Ex quo impugnatum manet aliud Adversario-
 rum fundamentum: existimant enim implicare
 totam possibilium collectionem extra verbum
 quidditative cognosci, eo quod ad illam requi-
 rentur infinita species in actu, quæ sunt im-
 possibiles; vel saltem una quæ esset infinite per-
 fecta, utpote quæ totum genus entis creabilis re-
 præsentaret, quam etiam dari repugnat. Patet,
 inquam, ex dictis hujus rationis inefficacia: In
 primis enim quod ad cognoscenda extra verbum
 omnia possibilia, non essent necessariae species in-
 finita, constat: si enim non obstante unitate ana-
 logâ, quam ens creatum & creabile habet in ra-
 tione entis, habeat in ratione cognoscibilis suf-
 ficientem unitatem ad terminandam & specifi-
 candam unicam cognitionem, illam etiam habe-
 bit, ut per unicam speciem intellectui creato re-
 præsentari possit.

73. Quod verò species omnia possibilia repræsen-
 tans, non deberet esse entitative infinita, etiam
 ex dictis colligitur: sola enim infinitas objecti in
 ratione quidditatis, arguit infinitatem in specie,
 sicut sola hæc infinitas infert infinitatem cog-
 nitionis, ut ex D. Thoma supra vidimus: Sed col-
 lectio possibilium, etsi coalescat ex quidditati-
 bus infinitis multitudine, non est infinita in ra-
 tione quidditatis: Ergo ex infinita multitudine
 rerum possibilium, non rectè colligitur infinitas
 entitativa in specie quidditativa illius.

Confirmatur: Species repræsentans infinitas
 alicujus generis species, entitative infinita non
 est, quia omnes continentur sub uno genere quid-
 ditative finito, ut docet S. Doctor loco supra ci-
 tato ex questionibus disputatis: Sed omnes crea-
 turæ possibiles continentur sub ratione analogâ
 finita quidditative: Ergo possunt representari
 per speciem entitative finitam.

Confirmatur amplius: Sola species infinito modò re-
 præsentans objectum infinitum, infinitatem ab ob-
 jecto desumit: Sed species quæ repræsentaret colle-
 ctionem possibilium, non infinito, sed finito modò
 repræsentaret illa: Ergo non esset infinita entitative.

§. IV.

Precipue objectiones solvuntur.

74. **O**bjicies primò: Implicat lumen intellectu-
 æ & cognitionem hominis, vel Angeli, esse in-
 finita: Sed collectio omnium possibilium, non po-
 test attingi, nisi per lumen, & cognitionem in-
 finitam: Ergo implicat totam collectionem possibi-
 lium extra verbum, ab homine vel Angelo cog-
 nosci. Major supponitur ex Philosophia, Minor
 verò sic ostenditur: Objectum infinitum finito
 lumine & cognitione finita attingi nequit: Sed
 omnium possibilium collectio infinita est: Ergo
 non nisi infinito lumine, & cognitione infinitâ,
 potest cognosci.

75. **R**espondeo concessa Majori, negando Mino-
 rem, ad cujus probationem dicendum est, quod
 licet objectum infinitum non possit infinito mo-
 do & comprehensive attingi, nisi per lumen &
 cognitionem infinitâ; potest tamen finito modo,
 & quidditative cognosci, finito lumine, & cog-
 nitione finita, ut patet in visione beatifica; beati
 enim per lumen gloriæ finitum, & per visionem
 similiter finitam, Deum quidditative cognoscunt,
 quamvis sit infinitus per essentiam. Unde sic ar-
 guo: Infinitas Dei est major, quàm infinitas col-
 lectionis possibilium, cum hæc sit tantum infini-
 tas multitudinis, & per participationem, illa verò
 infinitas per essentiam: At infinitas divina non
 obstat, quominus Deus possit ab intellectu creato
 per lumen & cognitionem finitam quidditative
 cognosci: Ergo nec infinitas collectionis pos-
 sibilium obstat poterit, quin ab intellectu creato,
 per lumen finitum, & finitam cognitionem,
 quidditative possit cognosci.

76. **O**bjicies secundò: Non potest dari cognitio
 sine specie repræsentante objectum: Sed nulla
 potest dari species, quæ omnia possibilia repræ-
 sentet: Ergo tota collectio possibilium non po-
 test à beatis extra verbum cognosci. Major sup-
 ponitur ex Philosophia, Minor verò suadetur.
 Species repræsentans totam collectionem pos-
 sibilium, esset actu infinita: Sed implicat dari spe-
 ciem actu infinitam, cum non sit dabile infini-
 tum in actu: Ergo implicat dari speciem quæ
 omnia possibilia repræsentet. Minor patet, Ma-
 jor probatur. Species repræsentans omnia pos-
 sibilia, esset ejusdem quidditatis cum tota pos-
 sibilium collectione: Sed collectio possibilium
 est infinita: Ergo species omnia possibilia repræ-
 sentans, esset actu infinita.

77. **R**espondeo concessa Majori, negando Mino-
 rem, & ad ejus probationem, nego Majorem;
 species enim repræsentans totam collectionem
 possibilium, non esset actu infinita, sed finita.
 Ad probationem autem in contrarium, nego
 etiam Majorem; non enim rectè colligitur infini-
 tas speciei omnia possibilia repræsentantis, ex
 infinitate objecti quod repræsentaret. Tum quia
 illud finitò modò repræsentaret: ut autem ex
 objecto infinito, infinitas derivetur ad speciem,
 debet modò infinitò, infinitaque efficaciam tale
 objectum attingere; ut consistat in actu chari-
 tatis, habente pro objecto Deum, à quo ta-
 men infinitam dignitatem non accipit, quia vis
 seu perfectio infinita objecti, impeditur à li-
 mitatione conatus, & virtutis operative, ne infini-
 tatem in talem actum transfundat. Tum etiam,
 quia omnia possibilia repræsentarentur à spe-
 cie, ut stare sub quidditate finita, cujus op-
 positum necessarium erat, ut infinitas objecti
 transfunderetur

transfundetur ad speciem, ut supra dicebamus loquentes de cognitione.

78. Dices: Non stat Deum quidditative contineri in specie finito modo ipsum representante, quia Deus infinitus est: Sed collectio possibilium etiam est infinita: Ergo nequit quidditative contineri in specie illam representante modo finito.

Respondeo distinguendo causalem Majoris: Quia infinitus est, utcumque, nego Majorem. Quia infinitus est in ratione quidditatis, concedo Majorem. Similiter distinguo Minorem: Collectio possibilium est infinita in multitudine, concedo Minorem. In ratione quidditatis, nego Minorem, & Consequentiam.

Ratio autem discriminis inter utrumque genus infiniti est duplex. Prima, quia species quidditative representans objectum, debet esse ejusdem immaterialitatis cum illo, saltem quoad gradum, ut disp. 2. art. 1. ostensum est: implicat autem speciem finitam convenire cum Deo in gradu immaterialitatis; quia, ut ibidem dicebamus, gradus immaterialitatis divina, nedum materiam physicam, verum etiam metaphysicam, id est potentialitatem omnem, excludit; quæ exclusio nulli entitati create & finita potest competere: non autem repugnat entitati finita, cum tota collectione possibilium, quantumvis sit infinita, in gradu immaterialitatis convenire; & ideo non repugnat entitati finita, totam collectionem possibilium representare quidditative.

Secunda ratio discriminis est, quia species quiddiativa petit univocam convenientiam cum objecto representato, ut loco citato cum D. Thoma demonstravimus: repugnat autem convenientia univoca entitatis finite cum Deo, non autem cum tota collectione possibilium; & ideo implicat quod species entitativè finita, representet Deum quidditative; non autem quod species finita entitativè, totam collectionem possibilium quidditative representet.

79. Objicies tertio: Si cognitio omnium possibilium extra verbum, esset possibilis, deberet attribui animæ Christi, cum ipsi tribuenda sit omnis perfectio possibilis, cum majori perfectione non incompossibilis, ut docent Theologi in Tractatu de Incarnatione: Sed cognitio omnium possibilium extra verbum, animæ Christi non conceditur à Theologis; imò ipsi expressè denegatur à D. Thoma, quæst. 20. de verit. art. 5. ad 1. verbis supra in prima probatione conclusionis relatis: Ergo talis cognitio possibilis non est.

80. Respondeo negando sequelam Majoris, est enim inconveniens quod plura cognoscantur ab anima Christi Domini, per scientiam rerum extra verbum, quam per cognitionem rerum in verbo; unde cum anima Christi non cognoverit in verbo, per scientiam beatam, totam possibilium collectionem, ut §. 1. ostendimus; dicendum est quod pariter illam non cognovit extra verbum, per scientiam infusam. Ad probationem in contrarium dico, quod licet animæ Christi attribuienda sit omnis perfectio possibilis, quæ illius modo connaturali operandi non opponitur, illa tamen quæ modum connaturalem operandi ipsius non servat, ei concedenda non est: talis autem est omnium possibilium cognitio extra verbum, quia ut docet D. Thomas 3. p. quæst. 11. art. 4. connaturale est animæ Christi, ut recipiat species minùs universales, quam illæ quæ fuerunt inditæ mentibus Angelorum; unde cum omnium possibilium cognitio haberi nequeat ab ani-

Tom. I.

ma Christi, absque specie in illa recepta, quæ universalior sit speciebus mentibus Angelorum infusis, cognitio totius collectionis possibilium extra verbum, non est consentanea connaturali modo operandi animæ Christi.

ARTICVLVS VI.

An Deus ut est in se videri possit, nullà visà creaturà possibili in particulari?

Vazquez hic disp. 50. cap. 4. in eo dicit esse repugnantiam, quod ex una parte Thomista afferunt videri creaturas in Deo, ex vi visionis divinæ essentia, & ex altera dicunt visò Deò posse nullam creaturam possibilem in particulari videri. Nihilominus

Dico breviter, non implicare quod Deus ut in se est videatur, nullà visà creaturà possibili in particulari.

Probat: Omnipotentia divina multò magis est absoluta & independens à qualibet creatura in particulari, quam virtus vel potentia creata, à suis effectibus, vel objectis materialibus: Sed causæ & virtutes create, possunt in se videri, & quidditative cognosci, non visis in particulari illarum effectibus, aut objectis materialibus; ut constat in potentia visiva, quam possumus quidditative cognoscere, tamen nullum colorem in particulari ab ea visum percipiamus: Ergo à fortiori potest Deus quidditative cognosci & videri ut in se est, nullà visà creaturà possibili in particulari.

Confirmatur primò: Ad cognoscendam quidditative omnipotentiam divinam, non debent omnes creaturæ possibiles in particulari in ea cognosci; alioquin illa non posset videri & quidditative cognosci, nisi comprehenderetur: Ergo neque aliqua determinatè debet videri. Consequentia patet, non est enim major ratio, cur una potius debeat videri, quam altera.

Confirmatur secundò: Divina essentia est ratio cognoscendi creaturas possibiles, ad eum modum quò principium demonstrationis est ratio cognoscendi conclusiones, ut docet D. Thomas hic art. 8. nam creaturæ possibiles sunt tantum virtualiter aut eminenter in Deo, sicut conclusiones in principio: Ergo sicut principium alicujus demonstrationis clarè in se videri potest, nullà visà conclusione in particulari & determinatè; ita & divina essentia, nullà visà creaturà possibili. Quare idem S. Doctor ibidem in resp. ad 4. *Si solus Deus videretur qui est fons totius esse & veritatis, ita repletur naturale desiderium sciendi, quòd nihil aliud quæretur, & videns Deum, esset beatus: Unde dicit Augustinus 5. Confess. Infelix homo qui scit omnia illa, scilicet creaturas, te autem nescit. Beatus autem qui te scit, etiam si illa nesciat. Qui verò te & illa novit, non propter illa beator est, sed propter te solum beatus.*

Objicies primò: Si aliqua ex creaturis in particulari redderetur impossibilis, omnipotentia Dei deficeret: Ergo illa est connexa cum possibilitate cujuslibet creaturæ in particulari, & consequenter non potest in se videri, & quidditative cognosci, nisi creaturæ possibiles in particulari videantur.

Respondeo, quòd licet deficeret omnipotentia Dei ex defectu alicujus creaturæ possibilis (non quidem per locum intrinsecum, sed extrinsecum;

81.

82.

83.

Z